

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมเซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารและปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารของจังหวัดลำปางรวมถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งออก ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2549 ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะโรงงานส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในจังหวัดลำปาง ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ด้วยวิธีการสำรวจภาคสนามโดยเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและจากแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานและเอกสารทางวิชาการต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในจังหวัดลำปาง ได้แก่ ปัจจัยด้านแหล่งที่ตั้ง ปัจจัยด้านทรัพยากรการผลิต ปัจจัยด้านการตลาดและปัจจัยด้านบทบาทของรัฐบาล ในเชิงพรรณนา

ในการศึกษาสภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมเซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารสรุปได้ว่า โครงสร้างของอุตสาหกรรมเซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ผลิตเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารประเภทสโตนแวร์ ที่เน้นผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศและกลุ่มผู้ผลิตเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารประเภทพอร์ซเลน โบนไชน่าและ สโตนแวร์คุณภาพสูง ที่เน้นผลิตเพื่อการส่งออก โครงสร้างต้นทุนในการผลิต เป็นต้นทุนค่าแรงงานมากที่สุด รองลงมาคือ ต้นทุนค่าวัตถุดิบ ค่าพลังงาน ค่าเสื่อมราคาและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามลำดับ สำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวัตถุดิบที่ใช้เนื้อดินเป็นดินปั้นและวัตถุดิบที่ใช้สำหรับเคลือบสีลงลาย ส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบที่อยู่ภายในประเทศ นอกจากนี้ยังใช้พลังงานและเชื้อเพลิงประเภทแก๊สเหลวหรือแก๊ส LPG ในกระบวนการผลิตมาก ใช้แรงงานในการผลิตเป็นหลักและมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ในด้านการตลาด แบ่งออกเป็นตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ ซึ่งมีทั้งตลาดระดับบน ตลาดระดับกลางและตลาดระดับล่าง ซึ่งในแต่ละตลาดจะมีคุณภาพและราคาแตกต่างกันไปตามความต้องการของตลาดในระดับนั้นๆ

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารของจังหวัดลำปางรวมถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งออก ได้ทำการศึกษาโรงงาน

ส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารทั้งหมด 16 โรงงาน โดยแบ่งเป็นโรงงานขนาดเล็กจำนวน 5 โรงงาน โรงงานขนาดกลางจำนวน 5 โรงงานและโรงงานขนาดใหญ่จำนวน 6 โรงงาน ส่วนใหญ่มีลักษณะการดำเนินกิจการในรูปแบบของบริษัทจำกัด มีระยะเวลาดำเนินกิจการตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปและมีทุนจดทะเบียนระหว่าง 500,000-30,000,000 บาท รูปแบบการผลิตเพื่อการส่งออกมีการผลิตตามคำสั่งซื้อและการผลิตโดยการออกแบบเอง มีตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่นและอื่นๆ สำหรับช่องทางการจำหน่ายสินค้าเพื่อการส่งออกที่สำคัญที่สุด คือ การจำหน่ายผ่านงานแสดงสินค้าที่จัดขึ้นภายในประเทศและต่างประเทศ รองลงมาคือ การจำหน่ายผ่านบริษัทตัวแทนจำหน่ายและการจำหน่ายผ่านทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E – commerce)

จากการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ประกอบการทั้ง 16 โรงงานถึงปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิกเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารของจังหวัดลำปาง สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านตลาดมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านแหล่งที่ตั้ง ปัจจัยด้านทรัพยากรการผลิตและปัจจัยด้านบทบาทรัฐบาล ตามลำดับ โดยปัจจัยด้านตลาด ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการมีเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการขยายตลาดไปสู่ต่างประเทศ การผลิตสินค้าให้มีเอกลักษณ์แตกต่างจากคู่แข่งและมีฝ่ายการตลาดต่างประเทศไว้ติดต่อกับลูกค้าโดยตรง เพราะปัจจุบันอุตสาหกรรมเซรามิกในตลาดโลกมีการแข่งขันกันมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ผู้ประกอบการต้องใช้กลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกและขยายตลาดสินค้าไปสู่ต่างประเทศให้กว้างขวางขึ้น รองลงมาคือปัจจัยด้านแหล่งที่ตั้ง ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับแหล่งที่ตั้งของโรงงานอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบ แหล่งพลังงาน และเชื้อเพลิง และอยู่ใกล้ศูนย์กลางตลาดแรงงาน เพราะทำให้ประหยัดต้นทุนการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก ปัจจัยด้านทรัพยากรการผลิต ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับวัตถุดิบและพลังงาน เนื่องจากเป็นต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนสูงที่สุด และปัจจัยด้านบทบาทรัฐบาล ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านตลาดต่างประเทศและการจัดให้มีการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพราะทำให้ผู้ประกอบการสามารถขยายตลาดได้มากขึ้นและเข้าถึงลูกค้าได้โดยตรง ทำให้ทราบถึงความต้องการของลูกค้าอย่างแท้จริงและข้อมูลข่าวสารของประเทศคู่แข่งได้อย่างถูกต้อง

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารของจังหวัดลำปาง ในด้านของแหล่งที่ตั้งพบว่าในการส่งออกสินค้าเซรามิกไปต่างประเทศ ผู้ประกอบการใช้การขนส่งทางเรือเป็นหลัก แต่เนื่องจากจังหวัดลำปางตั้งอยู่

ห่างไกลจากท่าเรือที่ใช้ในการขนส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ จึงทำให้ต้นทุนค่าขนส่งสินค้าสูง ส่งผลต่อราคาสินค้าส่งออก ในด้านทรัพยากรการผลิตพบว่ามีปัญหาเรื่องของดินขาวภายในจังหวัดที่นำมาผลิตผลิตภัณฑ์เซรามิกเพื่อส่งออก มีคุณสมบัติไม่ถึงมาตรฐานทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่ตรงตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ และปัญหาด้านเทคโนโลยีการผลิตที่ล้าสมัยหรืออุปกรณ์การผลิตมีประสิทธิภาพต่ำ เนื่องจากขาดเงินทุนในการปรับปรุงและพัฒนาอุปกรณ์และเทคโนโลยีการผลิตให้มีความทันสมัย ส่งผลให้เกิดการสูญเสียในระหว่างกระบวนการผลิต ในด้านตลาดพบว่ามีความปัญหาด้านราคาสินค้าส่งออกสูงกว่าประเทศคู่แข่งอย่างประเทศจีน เวียดนาม และมาเลเซีย เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่า โดยเฉพาะต้นทุนด้านวัตถุดิบและต้นทุนด้านแรงงาน ส่งผลให้สินค้าของผู้ประกอบการจังหวัดลำปางเสียเปรียบสินค้าของประเทศคู่แข่งในตลาดต่างประเทศและปัญหาการขาดข้อมูลข่าวสารของประเทศคู่ค้าและคู่แข่งที่ทันสมัย ทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถวางแผนการผลิตและการตลาดเพื่อการส่งออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในด้านบทบาทรัฐบาลพบว่ามีความปัญหาการขาดการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในหลายด้าน เช่น การผลักดันสินค้าสู่ตลาดใหม่ การส่งเสริมและประสานด้านความร่วมมือกับต่างประเทศในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การให้ข้อมูลข่าวสารในเชิงลึกด้านนโยบายการสนับสนุนอุตสาหกรรมเซรามิกของประเทศคู่ค้าและคู่แข่ง อีกทั้งปัญหาด้านความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนและภาชนะนำเข้าวัตถุดิบที่สูงกว่าประเทศคู่แข่ง เป็นต้น

6.2 ข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษานี้มีข้อจำกัดที่สำคัญในการศึกษา 2 ประการ คือ ข้อจำกัดด้านข้อมูล และข้อจำกัดด้านเนื้อหา

1. ข้อจำกัดด้านข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงพรรณนา ที่ต้องใช้ข้อมูลที่ครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านสถิติและข้อมูลเฉพาะของโรงงาน เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิกเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารของจังหวัดลำปาง แต่ในการเก็บข้อมูลดังกล่าวนี้ ผู้ประกอบการหลายโรงงานไม่เปิดเผยและไม่อนุญาตให้เข้าไปสัมภาษณ์ ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนทุกโรงงาน

2. ข้อจำกัดด้านเนื้อหา ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกครั้งนี้ ได้ใช้ปัจจัยเพียง 4 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยด้านแหล่งที่ตั้ง ปัจจัยด้านทรัพยากรการผลิต ปัจจัยด้านตลาดและปัจจัยด้านบทบาทรัฐบาลเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ซึ่งอาจมีปัจจัยด้านอื่นๆ นอกเหนือจากนี้ที่

มีผลต่อการส่งออก เช่น ข้อกีดกันทางการค้าของประเทศผู้นำเข้า ภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่แข่งและเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย เป็นต้น

6.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ปัจจัยและปัญหาที่มีผลต่อการส่งออกเซรามิกเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารของจังหวัดลำปางมาก คือ ปัจจัยทางด้านตลาด ดังนั้นในงานศึกษาค้นคว้าต่อไปควรศึกษาเชิงลึกปัจจัยทางด้านตลาดที่มีผลต่อการส่งออกเซรามิกเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารของจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดให้กับผู้ประกอบการได้
2. ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาอุปทานของผลิตภัณฑ์เซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารที่มีการส่งออกของจังหวัดลำปางเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าต่อไป ควรมีการศึกษาวิเคราะห์อุปสงค์ของผลิตภัณฑ์เซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารของไทยในตลาดโลก เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการส่งออกและทิศทางการต้องการเซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในตลาดโลก